

David Bondia Garcia

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES REFERENT A L'ACTUACIÓ D'OFICI INICIADA EN EL MARC DE LA VISITA AL BARRI DE LA TRINITAT VELLA, RELATIVA A NETEJA I GESTIÓ DE RESIDUS

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 20 de juny de 2019, i en el marc de la visita que es va fer al barri de la Trinitat Vella, aquesta Sindicatura va decidir iniciar una actuació d'ofici en relació amb **la qualitat de l'espai urbà**, ja que, durant la visita que es va fer, les persones veïnes del barri van manifestar la seva preocupació pels dèficits de neteja.

Es queixaven del sistema i la forma de recollida de la brossa i exposaven que als carrers de la Mare de Déu de Lorda i d'Ausona, per exemple, es dipositaven les bosses directament sobre la vorera per manca de contenidors. També manifestaven la seva disconformitat amb les campanyes de civisme fetes pel consistori i la funció dels agents cívics, que consideraven que no eren eficaces per solucionar el problema. Per últim, feien referència a la mala gestió de les queixes ciutadanes sobre aquest assumpte.

Actuacions fetes

Per tal d'estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat, es va sol·licitar, en data 30 d'octubre de 2019, informació a l'Àrea d'Ecologia, Urbanisme, Infraestructures i Mobilitat i, en data 5 de novembre de 2019, al Districte de Sant Andreu.

Resposta dels òrgans afectats

En data 23 de desembre de 2019, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada al Districte de Sant Andreu. L'escrit exposa que, durant l'any 2019, es van rebre un total de 572 queixes sobre la recollida i la neteja de l'espai urbà al barri de la Trinitat Vella. D'aquestes, 342 feien referència a la neteja dels carrers o places.

D'entre totes les reclamacions rebudes l'any 2019, 68 estaven relacionades amb com les persones veïnes dipositaven les escombraries al carrer i 72 en com els serveis municipals feien la recollida.

Sobre la funció dels agents cívics amb relació a la neteja, s'informava que es feien recorreguts per les zones assignades del barri i que es recollien totes les incidències, tant les observades, com les que comunicava la ciutadania. En cas que correspongués una actuació municipal, els equips municipals ho tramitaven a través del portal web. També s'indicava que, diàriament, elaboraven un informe d'actuacions i situacions que

posteriorment es traslladava a la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) per al coneixement i el tractament de punts concrets, si esqueia.

En l'informe del Districte, s'exposaven tots els recursos i mitjans de què es disposava per fer front als problemes de neteja i insalubritat del barri, i s'adjuntava el recull de les actuacions de la campanya per a la millora de la neteja dels carrers i les places de la Trinitat Vella, en què constava el registre de les incidències recollides per l'equip de persones informadores ambientals, les actuacions de sensibilització dutes a terme als comerços del barri i el seguiment de l'estat de les àrees d'esbarjo per a gossos.

També s'indicava que la GUB, durant l'any 2019, només havia rebut una denúncia sobre aquest assumpte que feia referència a una ocupació a la via pública amb objectes de qualsevol tipus a la plaça de Josep Andreu i Abelló. S'explicava que les patrulles de la GUB preferentment informen la ciutadania de la normativa i, si les persones fan cas, no es fa cap denúncia.

En data 8 de novembre de 2019, es va fer una actuació conjuntament amb la GUB i el Departament de Medi Ambient al Barri de la Trinitat Vella sobre la gestió i el control dels residus que generaven diferents establiments com a conseqüència de la seva activitat, així com el seu impacte a la via pública.

Dels locals inspeccionats, un total de vuit establiments de diferents tipologies, entre bars, restaurants, fruiteries, carnisseries i rostisseries, tres van ser denunciats per no disposar la fracció orgànica sense separar adequadament i als altres se'ls van fer recomanacions per millorar la gestió dels residus, així com advertiments sobre altres possibles deficiències.

Finalment, l'informe conclouïa que la situació de la neteja a l'espai públic al barri de la Trinitat Vella havia millorat, tot i que encara s'havien de dur a terme més actuacions. En aquesta línia, la Direcció de Neteja havia de valorar la conveniència d'implantar un altre mètode de recollida d'escombraries al barri.

Aquesta Sindicatura no ha rebut la informació sol·licitada a l'Àrea d'Ecologia, Urbanisme, Infraestructures i Mobilitat.

CONSIDERACIONS

Han passat gairebé dos anys i mig d'ençà que la Sindicatura va sol·licitar informació a l'Àrea d'Ecologia, Urbanisme, Infraestructures i Mobilitat, sense que s'hagi rebut cap resposta. Aquest termini supera amb escreix el que pot considerar-se un temps raonable d'acord amb els principis d'eficiència i bona administració amb què han de regir-se els serveis municipals. Així mateix, **incompleix el deure de col·laboració** establert per l'article 3.7 de la normativa reguladora de la institució de la Sindicatura de Greuges de Barcelona (aprovada per la Comissió de Govern en sessió del dia 19 de gener de 2005).

David Bondia Garcia

En conseqüència, **es recorda a l'Àrea d'Ecologia, Urbanisme, Infraestructures i Mobilitat l'obligació de col·laborar amb aquesta Sindicatura per tal que pugui desenvolupar adequadament la seva tasca de supervisió dels serveis municipals i alhora vetllar pels drets de la ciutadania.**

No obstant això, consta a l'expedient suficient informació per poder emetre un pronunciament. Per aquest motiu, examinats els fets, la informació facilitada pel Districte de Sant Andreu, i estudiada la legislació i normativa aplicable, s'emeten les consideracions següents:

Durant la visita a peu al barri de la Trinitat Vella, algunes persones veïnes exposaven els problemes que generava la presència de deixalles a l'espai públic i l'acumulació de brutícia als entorns dels contenidors. També qüestionaven les actuacions municipals per solucionar-ho, així com la manera en què es duia a terme la recollida de residus.

L'article 31 de la Carta de drets i deures de Barcelona preveu el dret de la ciutadania a un medi ambient de qualitat, un entorn urbà sostenible i un hàbitat lliure de residus. Així mateix, l'article XVII de la Carta europea dels drets humans a la ciutat recull el dret al medi ambient i preveu el compromís de les ciutats signatàries a defensar, entre altres, polítiques de gestió, reciclatge, reutilització i recuperació dels residus, així com a executar totes les accions necessàries perquè la ciutadania apreciï, sense degradar-lo, el paisatge que envolta i configura la ciutat. D'acord amb aquesta base normativa, aquesta institució va iniciar la supervisió de les actuacions municipals.

De l'informe del Districte de Sant Andreu s'observa que, almenys durant l'any 2019, l'Ajuntament no va escatimar esforços per intentar solucionar les molèsties que suposava per a les persones veïnes l'acumulació de brutícia a les places i els carrers del barri, degut principalment als mals hàbits d'algunes persones incíviques. Per corregir-ho, es van intensificar les tasques de sensibilització, però sembla que això no va ser suficient per acabar amb les males praxis d'algunes persones.

Pel que fa al disseny del sistema i el procediment de recollida de residus urbans, que també era motiu de queixa entre el veïnat, recordem que constitueix una decisió que s'emmarca en el que es coneix com a potestat de decisió discrecional de les administracions públiques. És a dir, d'entre diferents solucions tècniques, totes elles possibles i legítimes, l'Administració pública està capacitada per optar per una d'elles. La decisió, però, ha d'estar motivada com la millor possible, d'acord amb el principi de bona administració.

A l'informe municipal de data 23 de desembre de 2019, s'exposava la possibilitat de fer un canvi en el sistema de recollida que s'havia establert. No obstant això, amb posterioritat a aquest informe, no s'ha fet saber a aquesta institució si, després de valorar la situació, es va decidir canviar el sistema de recollida de residus que hi havia al barri de la Trinitat Vella fins al moment.

Tot i així, **durant el 2022 s'està implantant la nova contracta de neteja i recollida de residus a la ciutat**, que preveu una nova distribució de contenidors per afavorir-ne

l'accessibilitat i la recollida selectiva, i implica més personal i vehicles per adaptar-se a les necessitats de cada barri i de cada moment.

Al Districte de Sant Andreu està previst que la seva implantació es dugui a terme des del mes de març fins al mes de juny del 2022 i s'espera que es millori en diferents aspectes la situació del barri, ja que s'intensificarà la neteja de contenidors i paviments, s'incrementarà el nombre de contenidors de reciclatge i de matèria orgànica, i s'ubicaran més a prop, preferiblement en illes de contenidors, per tal d'alliberar més espai per a la ciutadania. En els propers mesos, es duran a terme campanyes de sensibilització, que es dirigiran tant a la ciutadania com als comerços implicats.

Per tant, aquesta Sindicatura recomana a totes les persones interessades que presentin les reclamacions que creguin oportunes a l'Ajuntament si, una vegada implantat el nou sistema, continuen patint afectacions relacionades amb la neteja i la recollida de residus, per tal que l'òrgan competent tingui coneixement de les incidències que es produeixen i pugui resoldre-les.

Recordem que, amb l'objectiu d'aconseguir una millor qualitat de l'espai públic i amb la finalitat d'assegurar que totes les persones puguin **fer efectiu el seu dret a la ciutat**, reconegut en l'article I de la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, les autoritats municipals han de fomentar, amb tots els mitjans de què disposen, el respecte de la dignitat de tots i la qualitat de vida dels seus habitants.

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Ajuntament**, tot i les moltes actuacions fetes per millorar la neteja al barri de la Trinitat Vella durant l'any 2019, **no va ser suficient per garantir la qualitat de l'espai públic i el benestar de la ciutadania**.

En conseqüència, emetem la decisió següent:

- **Recomanar al Districte de Sant Andreu** que faci seguiment de les incidències amb referència a la neteja i la recollida de residus al barri de la Trinitat Vella.
- **Recordar a l'Àrea d'Ecologia, Urbanisme, Infraestructures i Mobilitat** l'obligació de col·laborar amb la Sindicatura de Greuges de Barcelona aportant la informació que se li sol·licita per a l'estudi de les queixes.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal a l'informe anual reglamentari i s'informarà del seu contingut a les persones interessades.

Barcelona, abril de 2022